

การศึกษาศักยภาพเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับ
การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา: สินค้าปาล์มน้ำมัน
The Economic Potentials of Agricultural Commodities
to the ASEAN Economic Community: A Case Study of Oil Palm

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เอกสารวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เลขที่ 111
กุมภาพันธ์ 2561

BUREAU OF AGRICULTURAL ECONOMIC RESEARCH
OFFICE OF AGRICULTURAL ECONOMICS
MINISTRY OF AGRICULTURE AND COOPERATIVES
AGRICULTURAL ECONOMIC RESEARCH NO. 111
FEBRUARY 2018

การศึกษาศักยภาพเศรษฐกิจสินค้าเกษตร
เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
กรณีศึกษา: สินค้าปาล์มน้ำมัน

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทคัดย่อ

การศึกษาศักยภาพเศรษฐกิจสินค้าเกษตร เพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกรณีศึกษา : สินค้าปาล์มน้ำมัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด นโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าปาล์มน้ำมัน ตลอดจนศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันสินค้าปาล์มน้ำมันของไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน โดยใช้ข้อมูลสถิติการส่งออกปาล์มน้ำมันในช่วงปี 2549 - 2558 ในการวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยวิธีหาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) การจัดการเชิงกลยุทธ์ (BCG Matrix) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) และนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์สินค้าปาล์มน้ำมันของไทย โดยใช้ แบบจำลอง “Tows Matrix Analysis” เพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของการส่งออกสินค้าปาล์มน้ำมันของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ทั้งในตลาดโลกและในตลาดอาเซียน พบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2549 - 2558) อินโดนีเซียและมาเลเซีย มีค่า RCA มากกว่า 1 มาโดยตลอด ในขณะที่ไทยกัมพูชา และเวียดนาม มีค่า RCA น้อยกว่า 1 มาโดยตลอด ยกเว้นเพียงบางปี (ปี 2551 และปี 2556) ที่ไทยมีค่า RCA ในตลาดโลกมากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่า ไทยไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของการส่งออกน้ำมันปาล์มในตลาดโลก เมื่อเปรียบเทียบกับอินโดนีเซีย และมาเลเซีย เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มดิบโดยเปรียบเทียบของไทยมีแนวโน้มสูงกว่าราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก ส่งผลให้ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกของไทยลดลง

ผลการวิเคราะห์ตำแหน่งทางการตลาดของสินค้าน้ำมันปาล์ม ทั้งในตลาดโลกและในตลาดอาเซียน พบว่า อินโดนีเซียเป็นผู้นำตลาดน้ำมันปาล์ม โดยสินค้าน้ำมันปาล์มของอินโดนีเซียอยู่ในตำแหน่งสินค้าดาวรุ่ง (Stars) และลดลงเป็นตำแหน่งสินค้าทำเงิน (Cash Cows) ทั้งในตลาดโลกและในตลาดอาเซียน ในขณะที่สินค้าน้ำมันปาล์มของไทยทั้งในตลาดโลกและในตลาดอาเซียน ตกอยู่ในตำแหน่งสินค้าตกต่ำ (Dogs)

ดังนั้น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตและการตลาดสินค้าปาล์มน้ำมันของไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิเคราะห์ SWOT ทำให้ได้ข้อเสนอแนะมาตรการในการเตรียมความพร้อม ดังต่อไปนี้

- 1) ควรเน้นในเรื่องของการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและอัตราน้ำมันที่สกัดได้ เพื่อเพิ่มความสามารถแข่งขันได้
- 2) การสร้างความร่วมมือกับประเทศผู้ผลิตหลักในอาเซียนด้านคุณภาพมาตรฐานน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ร่วมกัน (ASEAN Sustainable Palm Oil : ASPO)
- 3) การเพิ่มช่องทางทางการค้าออกภูมิภาค เช่น อินเดีย จีนและสหภาพยุโรป และ
- 4) การส่งเสริมการผลิตอุตสาหกรรมต่อเนื่องและเพิ่มมูลค่าจากปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

Abstract

The Economic Potentials of Agricultural Commodities to the ASEAN Economic Community: A Case Study of Oil Palm aims to study production situation, marketing and policies regarding oil palm; compare economic potential of Thai oil palm with other ASEAN member countries; and formulate strategic plans of Thai oil palm in the ASEAN community. Secondary data covering 2006 - 2015 was employed and analyzed by using Reveal Comparative Advantage Index (RCA), Boston Consulting Group (BCG) matrix and SWOT Analysis.

The result from the RCA index analysis indicates that Indonesia and Malaysia have a comparative advantage (RCA value is more than 1) in oil palm exports for the period of 2006 - 2015; whereas Thailand, Cambodia and Vietnam have RCA value less than 1 in the same period, except the year 2008 and 2013. This means that Thailand's oil palm has no export comparative advantage in the world market when compared to Indonesia and Malaysia. Since Thailand's crude palm oil price trends to be higher than world prices, consequently, its export competitive advantage then lowers.

Regarding the market position analysis by the BCG matrix, the result shows that Indonesia has good positioning as Stars and drops to Cash Cow both in the world and ASEAN market; whereas Thailand stands at Dogs position.

The empirical result of SWOT analysis suggests that to increase potentials of Thailand's oil palm to the ASEAN Community, following measures need to be addressed, 1) increase efficiency of production and quality of crude palm oil, 2) mutual cooperate with major ASEAN producers on ASEAN Sustainable Palm Oil (ASPO), 3) increase marketing channel outside the ASEAN region, such as India, China and The EU, and 4) promote ongoing palm oil industries and increase value added.

คำนำ

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ทำการศึกษาศักยภาพเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา: สินค้าปาล์มน้ำมัน โดยศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และนโยบาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าปาล์มน้ำมัน และเป็นข้อมูลพื้นฐานสินค้าปาล์มน้ำมันของประเทศในภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการแข่งขันสินค้าปาล์มน้ำมันของไทย เปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน และนำมากำหนดกลยุทธ์สินค้าปาล์มน้ำมันของไทยในอาเซียน เพื่อเป็นแนวทางการปรับตัวของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทย ในการเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและการตลาด เพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกสินค้าปาล์มน้ำมันของไทยในตลาดอาเซียนและในตลาดโลก

การศึกษานี้ สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ขอขอบคุณชมเจตน์ กาญจนเกษร อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายการเกษตร) สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในการประสานงานเพื่อเข้าศึกษาดูงานในประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย คุณศักดิ์ศิลป์ โชติสกุล ในการประสานงานเพื่อเข้าศึกษาดูงานบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจปลูกปาล์มน้ำมัน และโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในประเทศกัมพูชา ทั้ง 2 บริษัท และคุณธีระพงศ์ จันทรมนิยม ในการประสานงานเพื่อเข้าศึกษาดูงานบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจปลูกปาล์มน้ำมัน และโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในประเทศ สปป.ลาว รวมทั้งขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่ให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษา ทำให้การศึกษานี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กรกฎาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(ข)
Abstract	(ค)
คำนำ	(ง)
สารบัญ	(จ)
สารบัญตาราง	(ช)
สารบัญตารางผนวก	(ฎ)
สารบัญภาพ	(ฏ)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 วิธีการศึกษา	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี	5
2.1 การตรวจเอกสาร	5
2.2 แนวคิดและทฤษฎี	8
2.3 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์	17
บทที่ 3 ข้อมูลทั่วไป	19
3.1 เนการา บรูไน ดารุสซาราม	19
3.2 ราชอาณาจักรกัมพูชา	25
3.3 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	31
3.4 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	40
3.5 สหพันธรัฐมาเลเซีย	47
3.6 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	52
3.7 สหพันธรัฐฟิลิปปินส์	57
3.8 สาธารณรัฐสิงคโปร์	63
3.9 ราชอาณาจักรไทย	68
3.10 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	81
4.1 สถานการณ์และแนวโน้มสินค้าปาล์มน้ำมันโลก	81
4.2 สถานการณ์และแนวโน้มสินค้าปาล์มน้ำมันของประเทศในภูมิภาคอาเซียน	83
4.2.1 อินโดนีเซีย	83
4.2.2 มาเลเซีย	98
4.2.3 ไทย	112
4.2.4 กัมพูชา	115
4.2.5 ลาว	119
4.2.6 เมียนมาร์	123
4.3 การวิเคราะห์ศักยภาพสินค้าปาล์มน้ำมันของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน	129
4.3.1 ส่วนแบ่งการตลาดการส่งออกน้ำมันปาล์ม ปี 2549 - 2558	129
4.3.2 การวิเคราะห์ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA)	131
4.3.3 การประเมินตำแหน่งทางการตลาดสินค้าปาล์มน้ำมันของไทยเมื่อเทียบกับ ประเทศในภูมิภาคอาเซียน โดยใช้แบบจำลองบอสตันคอนซัลติ้ง กรุป (Boston Consulting Group: BCG Matrix)	134
4.3.4 เปรียบเทียบศักยภาพการผลิต และการตลาดปาล์มน้ำมันของประเทศผู้ผลิตและ ส่งออกสินค้าปาล์มน้ำมันที่สำคัญในภูมิภาคอาเซียน (อินโดนีเซีย มาเลเซีย และ ไทย) ปี 2558	137
4.4 การกำหนดกลยุทธ์ของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทย	139
4.4.1 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน และน้ำมันปาล์มของไทย (SWOT Analysis)	139
4.4.2 การกำหนดกลยุทธ์ของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทย โดยใช้ แบบจำลอง “Tows Matrix Analysis”	152
บทที่ 5 สรุป และข้อเสนอแนะ	161
5.1 สรุป	161
5.2 ข้อเสนอแนะ	164
บรรณานุกรม	167

(ช)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	173
ภาคผนวกที่ 1 ตารางคำนวณ	175
ภาคผนวกที่ 2 หนังสือเชิญเข้าร่วมสัมมนา เรื่อง “ศักยภาพเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อ รองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)” สินค้าปาล์ม น้ำมัน เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2559 ณ โรงแรมอมารี ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร	183

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 เครื่องมือในการวิเคราะห์	4
ตารางที่ 3.1 ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจของบรูไน ปี 2554 - 2558	20
ตารางที่ 3.2 สถิติการค้าระหว่างไทยและบรูไน ปี 2554 - 2558	21
ตารางที่ 3.3 ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจของกัมพูชา ปี 2554 - 2558	27
ตารางที่ 3.4 สถิติการค้าระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา ปี 2554 - 2558	27
ตารางที่ 3.5 ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย ปี 2554 - 2558	33
ตารางที่ 3.6 สถิติการค้าระหว่างประเทศไทยกับอินโดนีเซีย ปี 2554 - 2558	34
ตารางที่ 3.7 ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ปี 2555 - 2558	42
ตารางที่ 3.8 สถิติการค้าระหว่างไทยและ สปป.ลาว ปี 2555 - 2558	43
ตารางที่ 3.9 ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจของมาเลเซีย ปี 2554 - 2558	48
ตารางที่ 3.10 ปริมาณการค้าระหว่างไทยและมาเลเซีย ปี 2554 - 2558	49
ตารางที่ 3.11 ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจของเมียนมาร์ ปี 2554 - 2558	54
ตารางที่ 3.12 สถิติการค้าระหว่างประเทศไทยกับเมียนมาร์ ปี 2554 - 2558	55
ตารางที่ 3.13 ตัวชี้วัดเศรษฐกิจประเทศฟิลิปปินส์ ปี 2556 - 2558	60
ตารางที่ 3.14 สถิติการค้าระหว่างไทยและฟิลิปปินส์ ปี 2554 - 2558	60
ตารางที่ 3.15 สถิติการค้าระหว่างไทยและสิงคโปร์ ปี 2554 - 2558	65
ตารางที่ 3.16 ตัวชี้วัดเศรษฐกิจประเทศไทย ปี 2554 - 2558	70
ตารางที่ 3.17 มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับภูมิภาคอาเซียน ปี 2554 - 2558	70
ตารางที่ 3.18 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของไทย 10 อันดับแรก ปี 2554 - 2558	72
ตารางที่ 3.19 มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของไทย 10 อันดับแรก ปี 2554 - 2558	73
ตารางที่ 3.20 ตัวชี้วัดเศรษฐกิจของเวียดนาม ปี 2554 - 2558	76
ตารางที่ 3.21 สถิติการค้าระหว่างประเทศไทยกับเวียดนาม ปี 2554 - 2558	77
ตารางที่ 4.1 บัญชีสมดุลน้ำมันปาล์มโลก ปี 2554/55 - 2558/59	81
ตารางที่ 4.2 ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก ปี 2555 - 2559	83
ตารางที่ 4.3 เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ปาล์มน้ำมันของอินโดนีเซีย ปี 2554 - 2559	84
ตารางที่ 4.4 เนื้อที่ปลูก และผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบของอินโดนีเซีย แยกรายจังหวัด ปี 2558	85
ตารางที่ 4.5 จำนวนโรงงานและกำลังการผลิตในอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มของอินโดนีเซีย	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.6 ปริมาณการบริโภคน้ำมันปาล์มภายในประเทศของอินโดนีเซีย ปี 2554 - 2558	89
ตารางที่ 4.7 ราคาผลปาล์มสดทั้งทะลายและน้ำมันปาล์มของอินโดนีเซีย ปี 2554 - 2558	90
ตารางที่ 4.8 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มและน้ำมันเมล็ดในปาล์มของอินโดนีเซีย ปี 2554 - 2558	91
ตารางที่ 4.9 ราคาส่งออกน้ำมันปาล์มและน้ำมันเมล็ดในปาล์มของอินโดนีเซีย ปี 2554 - 2558	91
ตารางที่ 4.10 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าน้ำมันปาล์มและน้ำมันเมล็ดในปาล์มของอินโดนีเซีย ปี 2554 - 2558	92
ตารางที่ 4.11 ระดับราคาอ้างอิงในการเก็บภาษีส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันปาล์มตามระเบียบของกระทรวงการคลังของอินโดนีเซียเลขที่ 75/PMK. 011/ 2012	97
ตารางที่ 4.12 เป้าหมายการใช้ไบโอดีเซลของอินโดนีเซีย	97
ตารางที่ 4.13 เนื้อที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันของมาเลเซีย (แบ่งตามผู้ผลิต) ปี 2558	99
ตารางที่ 4.14 ปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มดิบของมาเลเซีย (แบ่งตามรัฐ) ปี 2557 - 2558	100
ตารางที่ 4.15 อัตราการให้ผลปาล์มสดต่อพื้นที่ (Fresh Fruit Bunches: FFB yield) และอัตราการให้น้ำมันต่อพื้นที่ (Oil yield) ปาล์มน้ำมันของมาเลเซีย ปี 2554 - 2559	101
ตารางที่ 4.16 อัตราการสกัดน้ำมันปาล์ม (Oil Extraction Rate : OER) ของมาเลเซีย ปี 2554 - 2558	102
ตารางที่ 4.17 ปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมันของมาเลเซีย ปี 2554 - 2558	102
ตารางที่ 4.18 จำนวนโรงงานและกำลังการผลิตในอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มของมาเลเซีย ปี 2554 - 2558	104
ตารางที่ 4.19 ปริมาณการบริโภคน้ำมันปาล์มภายในประเทศของมาเลเซีย ปี 2554 - 2558	104
ตารางที่ 4.20 ราคาปาล์มน้ำมันและผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมันของมาเลเซีย ปี 2554 - 2558	106
ตารางที่ 4.21 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปาล์มน้ำมันและผลิตภัณฑ์ของมาเลเซีย ปี 2554 - 2558	107
ตารางที่ 4.22 ราคาส่งออกปาล์มน้ำมันและผลิตภัณฑ์ของมาเลเซีย ปี 2554 - 2558	108
ตารางที่ 4.23 ปริมาณการนำเข้าปาล์มน้ำมันและผลิตภัณฑ์ของมาเลเซีย ปี 2554 - 2558	109
ตารางที่ 4.24 นโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของมาเลเซีย	111
ตารางที่ 4.25 เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ปาล์มน้ำมันของไทย ปี 2555 - 2559	113
ตารางที่ 4.26 บัญชีสมดุลน้ำมันปาล์มดิบของไทย ปี 2555 - 2559	113
ตารางที่ 4.27 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ ปี 2555 - 2559	114
ตารางที่ 4.28 ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี 2555 - 2559	114
ตารางที่ 4.29 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศกัมพูชา ปี 2557	116

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.30 ผลผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของบริษัท Mong Reththy Investment Cambodia Oil Palm Co., Ltd. ปี 2553 - 2557	117
ตารางที่ 4.31 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศลาว ปี 2558	119
ตารางที่ 4.32 เนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมันในเขตตะนาวศรี ปี 2558	123
ตารางที่ 4.33 จำนวนโรงสกัดน้ำมันปาล์มในเขตตะนาวศรี ปี 2558	126
ตารางที่ 4.34 มูลค่าการส่งออก ส่วนแบ่งการตลาดน้ำมันปาล์ม ในตลาดโลก ปี 2549 - 2558	130
ตารางที่ 4.35 มูลค่าการส่งออก ส่วนแบ่งการตลาดน้ำมันปาล์ม ในตลาดอาเซียน ปี 2549 - 2558	131
ตารางที่ 4.36 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของการส่งออกสินค้าน้ำมันปาล์มของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในตลาดโลก ปี 2549 - 2558	132
ตารางที่ 4.37 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของการส่งออกสินค้าน้ำมันปาล์มของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในตลาดอาเซียน ปี 2549 - 2558	133
ตารางที่ 4.38 ส่วนครองตลาดเปรียบเทียบและอัตราการเติบโตของตลาดน้ำมันปาล์มของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในตลาดโลก ปี 2549 - 2558	135
ตารางที่ 4.39 ส่วนครองตลาดเปรียบเทียบและอัตราการเติบโตของตลาดน้ำมันปาล์มของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในตลาดอาเซียน ปี 2549 - 2558	136
ตารางที่ 4.40 เปรียบเทียบศักยภาพการผลิตและการตลาดสินค้าปาล์มน้ำมันระหว่างอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย ปี 2558	138
ตารางที่ 4.41 ตัวแปร จุดแข็ง จุดอ่อน ของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทย	141
ตารางที่ 4.42 ตัวแปร โอกาส และอุปสรรค ของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทย	143
ตารางที่ 4.43 สรุปผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทย	146
ตารางที่ 4.44 กลยุทธ์เชิงรุก (S - O Strategies)	154
ตารางที่ 4.45 กลยุทธ์เชิงพัฒนา (W - O Strategies)	155
ตารางที่ 4.46 กลยุทธ์เชิงรับ (S - T Strategies)	156
ตารางที่ 4.47 กลยุทธ์เชิงถอย (W - T Strategies)	157

สารบัญตารางผนวก

	หน้า
ตารางผนวกที่ 1 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของการส่งออกสินค้าน้ำมันปาล์ม ของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในตลาดโลก ปี 2549 - 2558	176
ตารางผนวกที่ 2 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของการส่งออกสินค้าน้ำมันปาล์มของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในตลาดอาเซียน ปี 2549 - 2558	178
ตารางผนวกที่ 3 การวิเคราะห์ตำแหน่งทางการตลาดน้ำมันปาล์มดิบของไทยเมื่อเทียบกับประเทศ ในภูมิภาคอาเซียน ในตลาดโลก ปี 2549 - 2558	180
ตารางผนวกที่ 4 การวิเคราะห์ตำแหน่งทางการตลาดน้ำมันปาล์มดิบของไทยเมื่อเทียบกับประเทศ ในภูมิภาคอาเซียน ในตลาดอาเซียน ปี 2549 - 2558	181

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 2.1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยใช้ Value Chain	10
ภาพที่ 2.2	แนวคิดการวิเคราะห์ Diamond Model of National Advantage	11
ภาพที่ 2.3	Boston Consulting Group (BCG)	15
ภาพที่ 2.4	กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์	17
ภาพที่ 3.1	แผนที่ประเทศบรูไน	19
ภาพที่ 3.2	แผนที่ประเทศกัมพูชา	26
ภาพที่ 3.3	แผนที่ประเทศอินโดนีเซีย	32
ภาพที่ 3.4	แผนที่ สปป.ลาว	41
ภาพที่ 3.5	แผนที่ประเทศมาเลเซีย	47
ภาพที่ 3.6	แผนที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	53
ภาพที่ 3.7	แผนที่สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	58
ภาพที่ 3.8	แผนที่ประเทศสิงคโปร์	64
ภาพที่ 3.9	แผนที่ราชอาณาจักรไทย	69
ภาพที่ 3.10	แผนที่สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	75
ภาพที่ 4.1	การผลิต การบริโภค การส่งออก และการนำเข้าน้ำมันปาล์มโลก	82
ภาพที่ 4.2	เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ปาล์มน้ำมันของอินโดนีเซีย ปี 2554 - 2559	84
ภาพที่ 4.3	เนื้อที่ปลูกและผลผลิตของอินโดนีเซีย แยกตามประเภทผู้ผลิตปาล์มน้ำมัน ปี 2558	86
ภาพที่ 4.4	ช่วงที่ผลผลิตปาล์มน้ำมันออกสู่ตลาดมากของอินโดนีเซีย	88
ภาพที่ 4.5	โครงสร้างอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันของอินโดนีเซีย	88
ภาพที่ 4.6	สัดส่วนปริมาณการบริโภคน้ำมันปาล์มภายในประเทศของอินโดนีเซียปี 2552 - 2556	90
ภาพที่ 4.7	ระเบียบของกระทรวงการคลังของอินโดนีเซียเลขที่ 75/PMK. 011/ 2012 ว่าด้วยการเก็บภาษีส่งออกปาล์มน้ำมัน น้ำมันปาล์มดิบ และผลิตภัณฑ์	96
ภาพที่ 4.8	พื้นที่ปลูก พื้นที่ให้ผล ของมาเลเซีย ปี 2554 - 2559	98
ภาพที่ 4.9	สัดส่วนการถือครองพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของมาเลเซีย ปี 2558	99
ภาพที่ 4.10	สัดส่วนผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมันของมาเลเซีย ปี 2558	103
ภาพที่ 4.11	สัดส่วนปริมาณการบริโภคน้ำมันปาล์มภายในประเทศของมาเลเซีย ปี 2554 - 2558	105
ภาพที่ 4.12	สัดส่วนมูลค่าการส่งออกปาล์มน้ำมันและผลิตภัณฑ์ของมาเลเซีย ปี 2558	107
ภาพที่ 4.13	ตลาดส่งออกปาล์มน้ำมันและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของมาเลเซีย ปี 2558	108

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.14 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของบริษัท Mong Reththy Investment Cambodia Oil Palm Co., Ltd.	115
ภาพที่ 4.15 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของบริษัท Virtus Green Plantation (Cambodia) Pte Ltd.	115
ภาพที่ 4.16 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของ Hoang Anh Gia Lai Agricultural Joint Stock Company	116
ภาพที่ 4.17 โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มของบริษัท Mong Reththy Investment Cambodia Oil Palm Co., Ltd.	117
ภาพที่ 4.18 สัดส่วนการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของบริษัท Mong Reththy Investment Cambodia Oil Palm Co., Ltd.	118
ภาพที่ 4.19 ราคาส่งออกน้ำมันปาล์มดิบปี 2558 ของบริษัท Mong Reththy Investment Cambodia Oil Palm Co., Ltd.	118
ภาพที่ 4.20 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของบริษัท Lao Agro Tech Co., Ltd.	119
ภาพที่ 4.21 พันธุ์ปาล์มของบริษัท ลาว อะโกรเทค จำกัด (พันธุ์ลาวเวียง)	120
ภาพที่ 4.22 การผลิตน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ของบริษัท ลาว อะโกรเทค จำกัด	121
ภาพที่ 4.23 น้ำมันพืชปาล์มของบริษัท ลาว อะโกรเทค จำกัด	122
ภาพที่ 4.24 การเข้าพบคณะผู้บริหารของ กรมปลูกฝัง กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ เมืองเวียงจันทน์ ประเทศลาว	122
ภาพที่ 4.25 โครงสร้างอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันของเมียนมาร์	125
ภาพที่ 4.26 ภาพแสดงโรงสกัดน้ำมันปาล์มขนาดใหญ่และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย	127
ภาพที่ 4.27 ภาพแสดงโรงสกัดน้ำมันปาล์มขนาดเล็กและใช้เทคโนโลยีแบบเก่า	127
ภาพที่ 4.28 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของการส่งออกสินค้าน้ำมันปาล์มของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในตลาดโลก ปี 2549 – 2558	132
ภาพที่ 4.29 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของการส่งออกสินค้าน้ำมันปาล์มของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในตลาดอาเซียน ปี 2549 – 2558	134
ภาพที่ 4.30 ตำแหน่งทางการตลาดสินค้าน้ำมันปาล์มของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในตลาดโลก ปี 2549 - 2558	135
ภาพที่ 4.31 ตำแหน่งทางการตลาดสินค้าน้ำมันปาล์มของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในตลาดอาเซียน ปี 2549 - 2558	137

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวิจัย

ภูมิภาคอาเซียนเป็นแหล่งผลิตน้ำมันปาล์มหลักของโลก เนื่องจากมีพื้นที่เหมาะสม (อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 15 เหนือ – ใต้) ซึ่งมีสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (อินโดนีเซีย) และสหพันธรัฐมาเลเซีย (มาเลเซีย) เป็นประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ โดยผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบที่ผลิตได้ในปี 2558 มีปริมาณประมาณ 32.00 ล้านตัน และ 17.70 ล้านตัน หรือมีปริมาณผลผลิตรวมกันกว่าร้อยละ 84.47 ของปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มทั้งหมด ส่วนประเทศไทยเป็นผู้ผลิตที่สำคัญอันดับสาม แต่ปริมาณน้ำมันปาล์มดิบ ที่ผลิตได้น้อยมากหากเทียบกับประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซีย โดยที่ไทยผลิตน้ำมันปาล์มดิบได้ประมาณ 2.10 ล้านตัน หรือคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 3.57 ของปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบทั้งหมด ทั้งนี้ ในช่วงที่ผ่านมา ปริมาณน้ำมันปาล์มดิบที่ไทยผลิตได้ส่วนใหญ่มีปริมาณเพียงพอต่อการบริโภค และการใช้เพื่อการผลิตพลังงานทดแทน ยกเว้น บางปีที่เผชิญกับปัจจัยเสี่ยงจากสภาพอากาศ จนทำให้ไทยต้องนำเข้าน้ำมันปาล์มเพื่อใช้ในการบริโภค

โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2549 – 2558) การผลิตน้ำมันปาล์มดิบของไทยขยายตัวเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 9.55 ต่อปี โดยเป็นการขยายตัวตามพื้นที่ปลูกที่ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.81 และผลผลิตต่อไร่ที่มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.23 ต่อปี โดยในปี 2559 คาดว่า มีเนื้อที่ให้ผล 4.56 ล้านไร่ ผลผลิต 11.00 ล้านตัน และคาดว่าทั้งปีจะมีน้ำมันปาล์มดิบ 1.80 ล้านตัน โดยในจำนวนดังกล่าวใช้เพื่อการบริโภคและอุตสาหกรรม 0.99 ล้านตัน (ร้อยละ 45.88) เพื่อผลิตไบโอดีเซล 0.82 ล้านตัน (ร้อยละ 37.90) และ เพื่อการส่งออก 0.06 (ร้อยละ 2.58) โดยตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดอาเซียน ร้อยละ 94.89 นอกจากนั้นเป็นตลาดสหภาพยุโรป ร้อยละ 0.03 และตลาดอื่นๆ ร้อยละ 5.09

สำหรับการเปิดเสรีสินค้าน้ำมันปาล์มภายใต้กรอบอาเซียน แม้ว่าไทยจะทยอยปรับลดภาษีนำเข้าสินค้า น้ำมันปาล์มให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียนจนเหลือ ร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 แต่ปัจจุบันการนำเข้า น้ำมันปาล์มของไทย ยังคงต้องมีการขออนุญาตนำเข้า (Import license) และจะได้รับอนุญาตให้นำเข้าได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ อย่างไรก็ตาม การก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC หรือ ASEAN Economic Community) ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2558 เป็นต้นมา ประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งไทย ต้องทยอยปรับลด/เลิกมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีต่างๆ เพื่อให้สินค้าและบริการมีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรี ซึ่งข้อผูกพันดังกล่าว ย่อมส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรของไทยไม่มากนัก

ดังนั้น การศึกษาศักยภาพเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) จะช่วยให้ทราบสถานการณ์การผลิต การตลาด และกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าเกษตร โดยเฉพาะสินค้าปาล์มน้ำมันซึ่งเป็นสินค้าเกษตรที่สำคัญชนิดหนึ่งในอาเซียน รวมทั้งทราบขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าปาล์มน้ำมันของไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน และทราบกลยุทธ์สินค้าปาล์มน้ำมันของไทยในอาเซียน ตลอดจนการนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบาย และ

แนวทางการปรับตัวของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกน้ำมันปาล์มของไทยในตลาดอาเซียนและในตลาดโลกต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และนโยบาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าปาล์มน้ำมัน และเป็นข้อมูลพื้นฐานสินค้าปาล์มน้ำมันของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการแข่งขันสินค้าปาล์มน้ำมันของไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน

1.2.3 เพื่อกำหนดกลยุทธ์สินค้าปาล์มน้ำมันของไทยในอาเซียน

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 การศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และนโยบายสินค้าปาล์มน้ำมัน ครอบคลุมประเทศในภูมิภาคอาเซียน 10 ประเทศ ทำการศึกษาในช่วงปี 2554 - 2558

1.3.2 การเปรียบเทียบศักยภาพ ความสามารถในการแข่งขัน และประเมินตำแหน่งทางการตลาดการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบ (พิกัดอัตราภาษีศุลกากร 151110 และ 151190) ของไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน โดยใช้ข้อมูลปี 2549 - 2558

1.3.3 ระยะเวลาที่ทำการศึกษา คือ 1 ตุลาคม 2558 – 30 กันยายน 2559

1.4 วิธีการศึกษา

1.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วย

1.1) การสัมภาษณ์เกษตรกร ผู้ประกอบการ สมาคมต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มภายในประเทศ สำหรับการเก็บข้อมูลในต่างประเทศ จะเดินทางไปศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในราชอาณาจักรกัมพูชา (กัมพูชา) และ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) เพื่อสัมภาษณ์เกษตรกร ผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม รวมทั้งงานภาครัฐซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญในการกำหนดทิศทาง นโยบาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสินค้าปาล์มน้ำมันของประเทศ ทั้งนี้ในส่วนของผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในกัมพูชา ซึ่งปัจจุบันเปิดดำเนินการจำนวน 3 ราย และได้เข้าการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการจำนวน 2 ราย คือ 1) บริษัท Mong Reththy Investment Cambodia Oil Palm Co., Ltd. 2) บริษัท Virtus Green Plantation (Cambodia) PTE L.td. ส่วนที่เหลือ คือ บริษัท HOANG ANH GIA LAI AGRICULTURAL JOINT STOCK COMPANY (HAGL Agrico) ไม่สามารถเข้าสัมภาษณ์ผู้ประกอบการรายดังกล่าวได้ เนื่องจากที่ตั้งบริษัทมีระยะทางที่ไกล (ติดเวียดนามตอนบน) และอยู่นอกเส้นทางในการสำรวจ และในส่วนของผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม สปป.ลาว ได้เข้าการสัมภาษณ์

ผู้ประกอบการจำนวน 1 ราย คือ บริษัท LAO AGRO TECH Co., Ltd. เนื่องจากปัจจุบันเปิดดำเนินการเพียงรายเดียว ทั้งนี้ ในส่วนของการเลือกเกษตรกรนั้น ผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในประเทศดังกล่าว เป็นผู้พิจารณาโดยยึดหลักการเป็นตัวแทนที่แสดงลักษณะสำคัญของประชากรทั้งหมด (Typical Case Sampling) (Palys 2008)

1.2) การระดมความคิดเห็น (Focus Group) จากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมปาล์ม น้ำมัน และน้ำมันปาล์มของไทย จำนวน 25 ราย ซึ่งประกอบไปด้วย (1) ผู้แทนเกษตรกรจำนวน 5 ราย (2) ผู้แทนสภาเกษตรกรจำนวน 2 ราย (3) ผู้แทนลานเทจำนวน 2 ราย (4) ผู้แทนโรงสกัดน้ำมันปาล์มจำนวน 3 ราย (5) ผู้แทนโรงกลั่นจำนวน 2 ราย (6) ผู้แทนผู้ผลิตไบโอดีเซลจำนวน 2 ราย (7) ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 ราย และ (8) นักวิชาการ/สถาบันการศึกษาจำนวน 4 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลจากเอกสารวิชาการจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ของไทย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในด้านการสนับสนุนภาครัฐ สถิติข้อมูลด้านการตลาด การแปรรูปทั้งในและต่างประเทศจาก website ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร ได้แก่ FAO Trade Map และ Global Trade Atlas ของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ

1.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการนำข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิมาวิเคราะห์ หรือกำหนดปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (Strategic Factor) ดังนี้

1.1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร เพื่อให้ได้มาซึ่ง ประเด็นด้านจุดแข็ง และจุดอ่อน จะอาศัยเครื่องมือ ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ในการวิเคราะห์ และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร เพื่อให้ได้มาซึ่ง ประเด็นด้านโอกาส และอุปสรรค จะอาศัย เครื่องมือ Diamond model ในการวิเคราะห์

1.2) การวิเคราะห์ศักยภาพการแข่งขันของสินค้าปาล์มน้ำมันของไทย (Competitive Analysis) เพื่อให้ทราบถึงสถานะภาพ (Positioning) ของสินค้าปาล์มน้ำมันของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอาเซียนจะอาศัยเครื่องมือ ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการส่งออก (RCA) และการจัดการเชิงกลยุทธ์ (BCG) ในการวิเคราะห์

2) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการนำเอาปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (Strategic Factor) ที่ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดกลยุทธ์สินค้าปาล์มน้ำมันของไทย โดยการระดมความคิดเห็นแบบกลุ่มย่อย (Focus Group) จากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมปาล์ม น้ำมัน และน้ำมันปาล์มของไทย

ตารางที่ 1.1 เครื่องมือในการวิเคราะห์

	รายการ	ปาล์มน้ำมัน
ความสามารถในการแข่งขัน	1. RCA	✓
	2. BCG	✓
	3. Competitive Profile Analysis	
การกำหนดกลยุทธ์	4. Value Chain	✓
	5. Diamond Model	✓
	6. SWOT Analysis	✓
	7. TOWS Matrix	✓
	8. Blue ocean	

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เกษตรกรและผู้ประกอบการใช้เป็นข้อมูลประกอบในการเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและการตลาด เพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.5.2 ภาครัฐใช้เป็นข้อมูลประกอบการเสนอแนะนโยบายและแนวทางการเพิ่มศักยภาพการผลิตและการตลาด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับสินค้าปาล์มน้ำมัน

หากประสงค์เอกสารงานวิจัยฉบับเต็ม
ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คลิกที่ Link

<https://forms.gle/cRgzhDmTg9ecBoe98>

หรือสแกน QR Code

